

I. kötet

A BÉLYEGGYŰJTÉS TÖRTÉNETE

22.o. 4. bek. 1. mondat: „1867. június 1-én kiadták Ausztriában a „durva” és későbbben a „finom” szakállú Ferenc József képével díszített bélyegsorozatot, melyet sokan és *tévesen az első magyar bélyegsorozatnak tartanak.*”

Meghaladott, eredetileg is téves álláspont. Ma már – az elismert osztrák szakírókat is beleértve, – a 67-es kiadás ún. durvanyomatait az önálló magyar posta első bélyegkiadásának ismerik el mindenütt a világon, és fokozatosan a mértékadó legtöbb nemzetközi katalógus is áttért ezek új besorolására. Az ezzel kapcsolatos, több évtizedes hosszú szakmai vita a 2008-as Ferchenbauer katalógus megjelenésével tekinthető lezárultnak.

25.o. 5. bek.: „1877-ben a posta rendeletek tára 8. számában engedély jelent meg, mely a levélbélyegek perforálására úgy cégeket, mint magánosokat felhatalmazott. Ez a *filatelista szempontból eléggé el nem ítéltető barbárság sok értékes bélyegünket tette tönkre és gyűjtői célokra alkalmatlanná. Bírálattal illeti filatelistáinkat is, akik hosszú éveken át túrték e „vandalizmust” és nem léptek fel egységesen a perforálás betiltására, illetve az engedély visszavonására.*”

Azóta ez is meghaladott, mert a perfinék gyűjtése időközben önálló és népszerű filatéliai területté vált, és önálló országkatalógusok jelentek meg a világban, így hazánkban is. A monográfia e kötetének egy másik szerzője már akkor is ugyanezt vallotta, amikor a 718. oldalon idézi az perforálást, mint céges előértéktelelnítést engedélyező 1877-es rendeletet, majd így folytatta:

„A nagyobb bankok, ipari és kereskedelmi vállalatok ettől kezdve a cég nevének kezdőbetűiből álló perforációval látták el a küldeményeikre ragasztott bélyegeket. Az ilyen perforációk korai példái ritkák, mert a filatelisták a perforált bélyegeket, mint értékteleneket, többnyire megsemmisítették.”

119-o. kép aláírása: „A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének székháza”

A szövetség később az itt közölt képen bemutatott zuglói villaépület megvásárlása helyett végül a Vörösmarty-Szondy utca sarkán építtetett székházat, mely a budapesti nemzetközi FIP bélyegkiállítás megnyitása idején, 1971 szeptemberében vettek használatba.

191.o. 4. bek. 1. mondat: „1871. május 1-től, miután a budai Államnyomdát már felállították, új, az osztrák igazgatástól eltérő bélyegeket nyomtattak, amelyeken jobbról borostyán, balról tölgyfalevélfűzéssel körülvéve az uralkodó arcképe, alatta a koronával fedett magyar birodalmi címer volt.”

Valójában a nyomtatás már jóval ezt megelőzően megkezdődött. Május 1. a bélyegek rendelet szerinti érvényességének kezdő időpontja. Vö. Monográfia III/300–301.o.

253. o. 59. ábra: *Távirati lap* címoldala rányomott bélyeggel (1888)

A Monográfia nyomtatott formájában tévesen szereplő 31 krajcáros táviratlap képét a digitális .verzióban kicseréltük a 35-krajcáros címletű 1888-as kiadásra

292-293.o.: ... „a fennálló (már idézett) szabályoktól eltérően, 1900 után a posta megengedte a hírlapkiadóknak a hírlapbélyeg nyomdai úton vagy bélyegzővel történő előértéktelenítését (104. ábra). Egyébként a feladó részéről *az előértéktelenítésnek a legelterjedtebb, és 1877-ben postai rendelettel megengedett módja a bélyegek monogramlyukasztása volt.*”

Téves, a hivatkozott 1877-es rendelet **szövegében kifejezetten megnevezett cél** nem az előértéktelenítés, hanem a „tulajdon megjelölése” volt.

334.o. 9. bek. eleje: „A *rákeles mélynyomásnál* a nyomófestékek folyékonyak” ...

Raszteres mélynyomásnak mondjuk, nem rákelesnek.

386. o: *209. ábra.*

Hibás az ábra, amely nem a képalírás szerinti vakfogazást mutatja be.

II. kötet

OSZTRÁK POSTA MAGYARORSZÁGON

III. Fejezet: AZ 1850. ÉVI OSZTRÁK LEVÉLBÉLYEG-KIADÁS

21.o.: „Azt, hogy ebből *mennyit használtak fel Magyarországon, nem tudjuk.*”

Ma már ismert, vö: T. Morovics, Philatelica 90/2 – 91/1 (duplaszám)

100. o. utolsó bek.: „*Használatlan* ismert a sárgából (6 kr) pár és hármás csík, valamint hármás, négyes, hatos, nyolcas és tizenkettes tömb is. Egyedül a cinóbervörös (6 kr) értékből ismert használatlan (kb. 40 darab)”

Az eredetiben nyilvánvalóan elírt „használatlan” szót a digitális verzióban „**használtan**”-ra javítottuk.

157.o. „a hivatalos fogazásban is csak Anglia (1854), *Svédország (1855), Norvégia (1856) és Oroszország (1858)* előzte meg Ausztriát

Téves állítás, mert Ausztria volt a második, még ugyanabban az évben: 1854 novemberétől már fogaztak Bécsben bélyegeket (a C.M. értékű első pénzügyi bélyegkiadást). Vö.: az e kötet ennek a megállapításnak ellentmondó 80. oldalával, továbbá a 83.sz. lábjegyzettel.

III. kötet

MAGYAR POSTABÉLYEGEK ÉS POSTAI BÉRMENTESÍTÉS 1867-1899

II. Fejezet: AZ 1867-ES KIEGYEZÉSI POSTABÉLYEGEK KIBOCSÁTÁSA

58.o. *A 3 krajcáros számtévényomattól is előkerült 2 darab leveleken*

A szakirodalomban többnyire nem szám-, hanem szintévényomatként említik, ami tulajdonképp csak nézőpont kérdése. A szerző itt egyébként a piros 3 krajcárosnak az un. „Kőbánya leveleken” fennmaradt két példányát említi, melyek a Monográfia írásakor Kún György, valamint Pákozdi László birtokában voltak.

126.o. *Az értékcikkek árát később (1872. június 18.) részben módosították, amennyiben a levelezőlap árát 21 krajcár-ra emelték, a hírlapbélyegeket pedig 3 krajcár-ra csökkentették.*

A díjtételeken ebben az időpontban nem történt változás. A levelezőlap ára nem 21, hanem változatlanul 2 krajcár, a hírlapbélyeg pedig nem 3 hanem csak 2 krajcár volt

134.o. *Feltehető, hogy a levélbélyegek réznyomólemezeinek készítése, ez amúgy is hosszadalmas művelet a tervezettnél is jobban elhúzódott, de a nyomtatás megkezdésének fő akadálya a Würzburgból rendelt gépek késése volt. Az államnyomda július 9-i jelentése számolt be a réznyomó gyorsajtók megérkezéséről azzal, hogy felszerelésük és üzembe helyezésük 1–2 hetet fog igénybe venni.*

Sajnos a pontosságra különösen kényes Madarász Gyula azt nem közli, hogy ezt mire alapozta, ám ez nincs összhangban azzal, hogy az állami nyomda ezzel a kérdéssel foglalkozó válaszlevele külföldről rendelt gépek késedelmét nem is említi. Idézet a Monográfia 127. oldaláról:

Az állami nyomda Bíró Marcel érdeklődésére 1903. január 13-án kelt válaszában azt a felvilágosítást adta, hogy az első magyar levéljegyek ...” azért bocsáttattak rövid időre lithographiai kivitelben forgalomba, mivel a rézmetszetű (és nem acélmetszetű) kivitelre tervezett szóban lévő levéljegyek réznyomású lemezei a kívánt időre nem voltak elkészíthetők.”

A július 9-én érkezett gyorsajtókra valószínűleg csak a gyártókapacitás növelése céljából volt szükség. A meglévő, és az illetékbélyegek tömeges gyártásához az előző év októbere óta már használt gépekkel a postabélyegek gyártása is időben elkezdhető lett volna, ha a réznyomású nyomólemezek addigra elkészülnek.

291-292.o. *Ami a keretek nagyságát illeti, minthogy a fogazótűk egymástól való távolsága nem volt azonos, a keretek pontos mérete sem volt egyforma.*

Mivel a keretfogazógép használata alatt mindvégig csak egyetlen, 100 bélyeget egy leütéssel fogazó tűket tartalmazó keretet használtak, a „keretek” szóhasználat pontatlan. Nyilvánvaló, hogy itt a szerző az egy bélyegképet körbevevő fogazati képek eltérő méretéről ír. Ez egyértelműen kiderül a következő oldal második bekezdésének első mondatából is:

„A fogazatok e különbségein alapul J. Palmans azon megállapítása, hogy az ív valamennyi fogazata megkülönböztethető egymástól, mert a fogazógép *keretei*(sic!) között nem volt két egyforma.”

A „keretei” kifejezés többeszáma zavart kelt, mert fogazógépnek Palmans felfedezéséből következően biztosan csak egyetlen kerete volt. A szerző itt nyilván az keretfogazat tűinek egy-egy bélyegképet körülvevő részei eltérő voltára gondolt.

134.o: „A százképes nyomóforma összeállításának rekonstrukciójával kapcsolatban nem szabad megfeledezni arról, hogy valamely nyomóforma megismétlése két menetből állt; mélyképű lemezről először domborképű készült, majd a domborképűből kapták meg a megismétlendő mélyképű lemez mását.”

Ez a leírás eltér az eredetileg Payer által leírt korabeli eljárástól, amely szerint a másolatok a mélyképű bélyegképekbe nyomott méhviaszról készültek, melyek felületét grafitporral tették a következő (és emiatt szintén mélyképű) galvánmásolat előállításához alkalmassá. Ez esetben pedig minden galvanizálással előállított. akár egy-, akár többképes lemeznek mélyképűnek kellett lennie. Payer leírása már csak azért is életszerűbb, mert egy galvánmásolat leválaszthatatlanul összeforr az eredeti mintával, amennyiben az is rézből van.

V. Fejezet A RÉZNYOMÁSÚ (SZÍNESSZÁMÚ) LEVÉLBORÍTÉKRAJZÚ LEVÉLBÉLYEGEK

546.o: Ugyancsak ő említ egy értékes dokumentumot, a pénzügyminisztérium által az 1880. évi párizsi világkiállításra 1878-ban készített s az Államnyomdában előállított értékcikkek újnymatait tartalmazó három albumot, melyek közül a harmadik a levélbélyegeket és egyéb postai értékcikkeket mutatja be kartonlapokon.

Az itt említett 1880-as évszám téves. Párizsban a XIX. században két alkalommal, 1878-ban és 1889-ben volt világkiállítás. V.ö: a Monográfia ugyanebben a kötetében, 497.o.

548.o: „A filatéliai szakirodalomban (Rédey, Visnya) olyan nézetek merültek fel, hogy a minisztériumi érveknél súlyosabb okokat, talán politikai szempontokat kell keresni az új bélyegkiadás mögött. Az 1871. évi kiadáson ugyanis nem volt magyar felirat, a bélyegkép pedig hasonlított az 1867. évihez, mely Ausztriában még forgalomban volt, tehát a magyar állam *függetlensége nem nyert eléggé hangsúlyozást a bélyegen*”

Ez a feltételezés – ami amúgy nem minden alap nélküli, – nem helytálló. A valódi, és osztrák részéről eleve visszautasíthatatlan indok csakis az lehetett, hogy az UPU 1874. évi létrejöttével az **ország nevének feltüntetésére** a postabélyegeken nemzetközi szerződésben rögzített kötelezettség keletkezett, és emiatt elkerülhetetlenül új bélyegkép vált szükségessé.

555.o. „Mint azt *Payer részletesen leírja*, az érték számmal ellátott mélyképű anyamintát viaszba nyomták, az így keletkezett lenyomatot grafitporral beszórták, és galván eljárással egy bélyegképes mélylemez másoltak róla.

Itt kimaradt a forrás pontos helyének megadása: lásd Payer i.m. 32-33.o

556.o.: „Hogy az anyalemezeket kímélni lehessen, egyszerű *galván eljárással 100-as magaslemezeket*, ezekről pedig azonos eljárással mélylemezeket készítettek. Ez utóbbiak voltak a nyomólemezek”

Az előtte Payer nyomán már pontosan leírt galvánmásolás során csak a grafittal vezetővé tett **viaszminta** lehetett kiemelkedő bélyegképű. Tehát erről a nyomólemezek gyártása céljára előállított, sokszorosító munkalemeznek is **mélyképűnek kellett lennie**. Ez a róla készült nyomólemezektől nem abban különbözött, hogy magasképű, hanem hogy felületét nem volt szükség acéllal bevonni, mivel csak a róla másolt nyomólemezek nagy igénybevételnek kitett képes felét kellett ilyen módon ellenállóbbá tenni.

Mélyképű rézlemezről magasképű galvánmásolatot nem is lehet készíteni, mivel a másolat a galvanizálás során úgy összeforrna az anyamintával, hogy arról „lefejtani” nem is lenne lehetséges. Az 580. oldalon megkísérlik megmagyarázni, hogy a magaslemez előállításához, majd erről a nyomólemezek sokszorosításához nem méhviasz közbeiktatását, hanem a másolandó lemez felületére vékonyan felvitt paraffinolajat használtak. Lásd alább:

580. o.: „A mélylemeznek a magaslemezről való másolása úgy történt, hogy az utóbbit vékony *paraffinolaj-réteggel* bevonták és ezt elektromos áramot vezető grafitporral szórták be. Ha a *viaszbevonaton* valahol apró folytonossági hiány keletkezett, a galvanizálási eljárás során a magas- és a mélylemez összeforrt. Szétválasztásukkor sérülés keletkezett, melyet elsimítottak ugyan, de nemegyszer tökéletlenül, úgyhogy az a nyomaton színes vonallal határolt fehér udvar formájában jelentkezik (455. ábra).”

A fenti szöveg azonban már önmagának is ellentmond. Az első mondatában „paraffinolajat” (sic!), a másodikban pedig „viaszt” említ. Ez itt azonban csak elírás lehet, mert a olaj pontos másolás céljára alkalmas, egyenletes felhordhatósága megvalósíthatatlan., a szövegből pedig hiányzik e módszer leírása és a forrás megjelölése is. A 455. ábrán bemutatott sérülés ennek a módszernek nem bizonyítéka, mert az más eljárás során ugyanúgy előállhatott. Payer monográfiája csak méhviaszt említ, és Dréhr János galvanoplasztikai eljárásokat részletesen ismertető korabeli leírása a magyar nyomdászok 1887-es évkönyvének 67-91. oldalán sem említ galvanoplasztikához paraffinolaj alkalmazását. forrás:

[epa.oszk.hu magyar_nyomdaszok_evkonyve_1887_067-091.pdf](http://epa.oszk.hu/magyar_nyomdaszok_evkonyve_1887_067-091.pdf)

594.o.: „A galván eljárással készített nyomólemezek *egyre gyengébben* sikerültek. Ezért kellett a 2, 3 és 10 krajcáros I. anyalemezét a II. anyalemezre kicserélni.”

Egyáltalán nem ezért! Az ok az volt, hogy 1888-ban beszerzett, gépi meghajtású fésűsfogazógép kapacitását kihasználhassák e címletekhez is. Ehhez pedig meg kellett növelni az első anyalemezeknek a fésűsfogazóléchez számára szűk képtávolságát, a II. típusú 5 krajcáros és a 20 krajcáros lemezekéhez azonosra, amikhez a fésűsfogazógép használatát elkezdték.. A lipcsei Lüttke-fogazógépet ugyanis ez utóbbi két lemez méretadatai alapján rendelték meg, így ehhez kellett igazítani a többi címlet lemezeit is. Vö. később, a 615. alján levő utolsó mondat.

612.o.: „1887-ben árlejtés révén három évre a fiumei Smith & Meynier papírgyár, majd *1889-től 1897-ig* újból az Első Magyar Papíripar szállította a bélyegpapirost.” ... „5. Az Első Magyar

Papíripar 1889 után is nagyjában ugyanazt az erős, famentes, 0,06–0,07 vastag papirost szállította, mint 1881–1886 között.”

Mindkét megállapítás téves, mert a nagyszlabosi gyár **csak 1899-től** kezdve nyerte vissza a gyártást. Addig 1897-től 12 évig kizárólag Fiuméből szállították la vízjelű papírt. Ennek mintegy fél méterrel rövidebb vízjelnyomó hengere a nagyszlabosi gyárban használhatatlan lett volna, tehát 1888 előtt egy innét történő papírszállításhoz egy harmadik „kr oválisban” vízjeles hengert kellett volna készíteni. V.ö. a Monográfia ugyanezen kötetének 709. oldalán az egyik másik szerző által közölt gyártási jegyzékkel, továbbá, hogy a 711. oldalon is az olvasható, hogy amikor a nagyszlabosi gyár visszakapta a papírgyártási megbízást emiatt kellett a Fiumében használt, Nagyszlaboson használhatatlan II. vízjel henger helyett a III. vízjelet tartalmazó új hengert előállítani 1899-ben:

*„a posta- és távírdajegyek előállítására szánt vízjelnyomó **használhatatlan, minthogy ez nem engedi a papíryanag teljes szélességének kihasználását.** Ezennel felhatalmazom a tisztelt Igazgatóságot, hogy a felhasználhatatlan vízjelnyomó helyett az „Első Magyar Papíripar Részvénytársaságinnál, annak a számlájára, a jelenlegi rajzalak megtartásával új vízjelnyomók elkészítését elrendelje.*

Megjegyzés: az alig egy évig használt II. vízjelhenger emiatt jó állapotban használaton kívülre került. Előbb az értékcikkraktárban őrizték, majd végül a Bélyegmúzeumba került, ahol mindmáig látható.

594.o.: *„A 20 krajcáros két sorának metszetjavítását azzal magyarázták, hogy a két 50-es füllemez összeforrasztásakor az említett két bélyegsor bélyegképei alul, illetve felül megsérültek. Ennek ellentmond egyrészt az, hogy ilyesmi csak anyalemezzel történhetett meg, hiszen **csak azokat forrasztották egybe két ötvenes tömbből,** és ha így volt, akkor a hiba minden nyomólemeze rákerül és javítani kell, ez pedig nem történt meg”*

A pirossal megjelölt állításra nincs bizonyíték. Sőt, az ernyős javításokból épp az ellenkezőjére lehet következtetni. Vagyis arra, hogy az anyalemez még csak 50 lemezképes volt, így a legalábbis az első 100-as nyomólemezek készítéséhez 50 képes másolatok összeforrasztására volt szükség. Mivel előfordult, hogy a forrasztás mellett az 5. és 6. képsor egymással szemközi vékony alapvonalai a próbanyomaton csak halványan tűntek elő, ezeket a nyomólemezeket itt, – és csak itt – ernyősen javították. Ernő javítás csak két címetnél fordult elő. Először az I. típusú 5 krajcáros lemez javítási kísérletei során készült **egy** ilyen nyomólemezt, amelyet rövid ideig, mindössze pár hónapig használtak bélyeggyártásra. A 20 krajcárosnál azonban **több** alkalommal került erre sor, – mivel az ernyős javítások eltérő számú bélyegképre terjednek ki – vagyis ezeket a nyomólemezeket nyilvánvalóan szintén **50 és nem 100 képes munkalemezről** állították elő.

612.o.: *A nagyszlabosi gyár papirosai ... fehérek, simák. 1881* után vízjelesek.*

Téves. A nagyszlabosi gyár megalakulásától fogva, már 1879-től gyártott kétféle vízjeles bélyegpapírt is (a hengereket előtte elődje, az osztrák exportőr használta), amelyeket azonban kezdetben csak a magyar illetékbélyegekhöz használtak. Ezek közé tartozott a postabélyegeken is ismert I. vízjel, amelyet már mindkét fajta, tehát a postabélyegekhöz és a pénzügyi bélyegek krajcáros címeleihez is használtak.

612.o: 1887-ben árlejtés révén három évre a fiumei Smith & Meynier papírgyár, majd 1889-től 1897-i* újból az Első Magyar Papíripar szállította a bélyegpapirost.

612.o: A vízjel használatára 1881-ben tértek át.

Nem egyértelmű, hogy ez az évszám mire vonatkozik. Csak a postabélyegekre igaz.

612.o: Az I és Ia kr vízjelet az I. kötet 365–366. lapján már ismertettük. A kettő között a legszembetűnőbb különbség a betűk magasságában van, az I. vízjelnél a k 13–14, a Ia-nál 14–15 mm magas.

Ezek a méretadatok önmagukban nem jellemzők és mivel sok a kivétel, a megkülönböztetésre sem alkalmasak. A két vízjel azonosíthatóságáról többek közt Orbán Ferenc írt a Filatéliai Szemle 1968/7. számában. Az első összehasonlításához valóban használható illusztráció a magyar bélyegkatalógusban pedig csak 2018-ban jelent meg először, Szücs Károly korábbi szakcikkei felhasználásával.

612.o: Az I. vízjelet a nagyszlabosi gyár alkalmazta 1881–87 közt és 1889 után, az Ia-t a fiumei gyár.

Dupla tévedés. Az erősen elhasználdott I. vízjelhenger, 1887-ben a fiumei átalakítási kísérlet során tönkrement, így 1889 után már nem lehetett papírgyártásra használni. 1889-től továbbra is Fiumében gyártották a bélyegpapírt az I/a vízjellel, erre Nagyszlaboson nem volt lehetőség.

645.o: „A vízjeleket az I. kötet megfelelő helyén közöltük, ott azonban a IV. és V. vízjelábrák számozása fel van cserélve.”

Az I. kötetben a vízjelek itt említett felcserélt számozását nem találtuk.

***681.o:** „Aránylag ritkán található 3 forintos 4-es tömbben és ezért is a Filatéliai Szemle 1966. évi 3. számában közölt használt 20-as tömb a ritkaságok közé sorolható.”

Orbán ezt a véleményét az I. típusú sztereotíp bélyegekről írt későbbi tanulmányában visszavonta. Ld: Philatelica 78/1 16.o.

***681.o:** „Nincs bizonyítva, de lehetséges, hogy az alább ismertetett dúcváltozatok minden íven előfordulnak, mert az 1 és 3 forintos összes bélyege csak kb. 5000 db 200-as nyomóívet képvisel.”

Nincs összhangban azzal, hogy a sztereotíp bélyegek 100 keretbe fogott nyomódúcokról készültek, azaz 200-as „nyomóívek” (bármit is jelentsen ez) nem léteztek.

AZ 1888–99. ÉVI BÉLYEGKIADÁSOK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA

719.o: Az évenként előállított mennyiségek behatóbb tanulmányozása megmagyarázza a különlegességeket gyűjtők számára bizonyos értékek változatainak ritkasági fokát.

1 krajcár

Év	típus.	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	22 000x	V1	szürkésfekete	nincs
1888	III	Ia	1	22 338x	F1-V1	szürkésfekete	nincs

Téves. 1888-ban még nem gyártottak elektrotip bélyegeket. Az előző sor 22 000 darabjához a második darabszáma hozzáadandó, tehát helyesen 44 338. Lásd: Philatelica 1974/1 4.o. Az ilyen hibákat, mivel ezt később maga a szerző publikálta, Monográfia digitális változatában az itt látható módon, színnel és áthúzással – fontossága miatt kivételesen – szintén megjelöltük.

721.o:

8 krajcár

év	típus .	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	12 000x	V1	barnássárga	narancssárga
1888	III	Ia	1	13 084x	F1	barnássárga	narancssárga

Téves, és ugyanúgy javítandó, mint az előző hiba. Lásd: Philatelica 1974/1 4.o.

721.o:

12 krajcár

év	típus	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	12 000x	V1	sárgásbarna	zöld
1888	III	Ia	1	12 356x	F1	sárgásbarna	zöld

15 krajcár

év	típus	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	12 000x	V1	borvörös	kék
1888	III*	Ia	1	13 410x	F1	borvörös	kék

Téves 1888-as adatok, és ugyanúgy javítandó, mint az előbbiek. Lásd: Philatelica 1974/1 4.o.

723.o:

24 krajcár

év	típus	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	13 000x	V1	ibolyabarna	rózsaszínű
1888	III	Ia	1	13 394x	F1	sötétlilásbarna	rózsaszínű

Téves, és ugyanúgy javítandó, mint az előző hiba. Lásd: Philatelica 1974/1 4.o.

724.o:

30 krajcár

év	típus	vízjel	felrakás	ívszám	fogazás	bélyegkép színe	alapnyomat színe
1888	II	Ia	1	12 000x	V1	sárgászöld	barna
1888	III	Ia	2	13 356x	F1	sárgászöld	barna

IX. Fejezet HÍRLAPILLETÉK-BÉLYEGEK

729.o. lábjegyzet: „¹⁷² Pénzügyi bélyegek = *okmány-* és *illetékbélyegek*”

Súlyos pongyolaság, ami innét az e területtel kapcsolatba kerülő, de abban nem jártas filatelisták közt folyamatos zavarokat keltve valószínűleg sajnós kirrthatatlanul megjelent a gyűjtői köznyelvben is. Az okmánybélyeg ugyanis a sokféle illetékbélyegnek csak egyik fajtája, ezért külön említése itt nem csak felesleges, hanem kifejezetten zavarkeltő is. A szerző ráadásul megfélekedett a pénzügyi bélyegeknél az illetékbélyegeknél párhuzamos másik nagy csoportjáról, az adóbélyegekről. A lábjegyzet helyesen tehát: „**Pénzügyi bélyegek = adó- és illetékbélyegek**” ahol az „illetékbélyegek” kifejezésbe beleértendő az okmánybélyegek is.

724.o: „A bécsi államnyomda által Magyarország részére gyártott pénzügyi bélyegek próbanyomatai KOCZYKSKI adatai szerint kétféle papiroson ismertek. Az egyikféle próbanyomat papírosa durva minőségű és kénsárgaszínű; a másik finomabb és azt a hírlapilleték-bélyegek kivételével *alapnyomattal* is ellátták. *Azt, hogy az első fajta papiroson készült-e hírlapilleték-bélyeg – nem tudjuk.*”

1) Valójában nem „*alapnyomatról*” van itt szó., hanem a fekete, réznyomású bélyegképet körbevevő, második menetben készült zöld könyvnyomatról, amely egy falevél erezte.

2) Tudjuk, hogy készült. A kénsárga színű a Bélyegmúzeumban őrzött próbanyomatok papírja, és feltehetően csak ez a 3 példány létezik.

735.o. „Az 1 krajcáros címlet egyik szedésébe 90°-kal jobbra elfordítva helyeztek be egy nyomódúcot.¹⁸⁰ Mivel az 1 krajcáros címletet általában egyesével használták, így kevés pár és még kevesebb csík maradt fent ezekből. Ez is a magyarázata, hogy csak két olyan páros darab ismert, amelyek közül az egyik – mindkét esetben a jobb oldali – fekvő helyzetű. Az egyik pár használatlan, a másik használt¹⁸¹ (615. ábra).

¹⁸⁰ Ez a bélyegkép négyzetes alakja miatt – némi figyelmetlenség mellett – könnyen előfordulhatott.”

Surányi László a Philatelica 84/2 számában közölte felismerését, hogy a valódi bélyegek képe nem pontosan négyzet alakú. Magasságuk mintegy fél milliméterrel alacsonyabb a kép szélességénél. Az árveréseken időnként felbukkanó elfordult bélyegképű összefüggések képoldalai viszont egyeznek a katalógusok téves, 20 milliméteres méretével, és épp e pontos négyzet alakú voltak miatt **biztosan hamisítványok**. A Monográfia 615. ábráján sajnos valódi-ként közölt kép épp egy ilyen HAMISÍTVÁNYRA példa.

741.o. a lábjegyzet vége: „A magyar címeres hírlapilleték-szignetták használatának pontos időhatárait nem ismerjük. Az általunk tudott legkorábbi időpont **1867. május 28.** és a legkésőbbi 1869. április 11. Legmagasabb sorszámúnak a 28-ast ismerjük.”

Azóta ismertté vált a magyar címeres hírlapilleték szignetták legelső napi, 1867. május 5-i felhasználása is. Id. Filatéiai Szemle, 1971. június, 5. oldal.

745.o. lábjegyzet: „A hírlapilleték bélyegek a pénzügyi bélyegek egyik alcsoportját képezték, de mivel kizárólag a posta útján kerültek forgalomba és nagy részük felhasználásra is; valamint az, hogy egyes postai küldemények elengedhetetlen tartozékait képezték – tárgyalásuk a filatélia (markológia) körébe tartozik, ellentétben az egyéb pénzügyi bélyegekkel, amelyek a parafilatélia egyik csoportját alkotják.”

Később meghaladottá vált álláspont, eleve erősen vitatható, erőltetett indoklással. A FIP 1994-es isztambuli kongresszusa óta az illetékbélyegek a nemzetközi bélyegkiállítások önálló kiállítási osztályába (REV) tartoznak.

A pénzügyi bélyegek ekkor véglegesen **átkerültek a filatéliába**. A parafilatéliában maradt minden más egyéb egzotikus rendeltetésű, illetve többnyire üzleti célú magánkiadvány mellett a számtalan, rendeltetésű díj- és segélybélyeg, a levélzárók és emlékévek, valamint a képeslapok. Ezek egyes kisebb gyűjtői körökben igen népszerű *helytörténeti gyűjtemények* egyik színes és tartalmas részét képezik, melyek gyakran bélyegkiállításokhoz kapcsolódva - díjfizetési kötelezettség hiányában - filatélián kívüli, és ezért FIP szabályzattal nem rendelkező, kísérleti kiállítási osztályokban is megjelennek.

748.o. 2 krajcáros ... A korona keresztjének állása helytelen, jobbra dől.

Téves állítás, a kereszt ennél a bélyegrajznál helyes állású, mert balra dől. Lásd 627. ábra.

748.o. 1870. augusztus után nem készült bélyeg a Katonai Határőrvidék részére.

Téves. A magyar bélyegek 1870. október 1-én kezdett gyártása során a Határőrvidék számára többféle címletet is előállítottak, melyek a megelőző osztrák gyártás normál, ív-vízjeles kincstári papírjától eltérő, vízjel nélküli hártypapírosról ismerhetők fel.

749.o.: *E. Mueller azon megállapításából, hogy a külön hírlapilleték-bélyegek a Katonai Határ-őrvidéken 1868. október 20-án kerültek forgalomba; azt a következtetést kell levonnunk, hogy azok az első szállítmány részét képezték.*

A Müller állításán alapuló fenti következtetést Surányi később vitatta. Id. Philatelica 84/2 2-7. oldal. A cikk azt bizonyítja, hogy a fennmaradt 1 és 2 krajcárosok csak az előkészítés két különböző fázisaiból származó próbanyomatok, melyek végül valós szükséglet híján nem kerültek forgalomba.